

فهرست اجمالی

- پیشگفتار.....۷
- مقدمه قانون اساسی ۹
- فصل اول- اصول کلی۱۷
- فصل دوم- زبان، خط، تاریخ و پرچم کشور..... ۲۳
- فصل سوم- حقوق ملت ۲۵
- فصل چهارم- اقتصاد و امور مالی..... ۳۱
- فصل پنجم- حق حاکمیت ملت و قوای ناشی از آن ۳۷
- فصل ششم- قوه مقننه ۳۹
- فصل هفتم- شوراها..... ۴۹
- فصل هشتم- رهبر یا شورای رهبری ۵۱
- فصل نهم- قوه مجریه..... ۵۷

۶ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران

- فصل دهم - سیاست خارجی ۶۷
- فصل یازدهم - قوه قضائیه ۶۹
- فصل دوازدهم - صدا و سیما ۷۵
- فصل سیزدهم - شورای عالی امنیت ملی ۷۷
- فصل چهاردهم - بازنگری در قانون اساسی ۷۹

پیشگفتار

اهمیت و جایگاه شورای نگهبان بر کسی پوشیده نیست و بیان تأکیدات مصرح در قانون اساسی، بیانات امام خمینی و مقام معظم رهبری در خصوص اهمیت و جایگاه این مقام در این مجال اندک نمی‌گنجد.

«پژوهشکده شورای نگهبان» به عنوان بازوی مشورتی حقوقی شورای نگهبان، علاوه بر ارائه نظرات مشورتی به شورای نگهبان در خصوص مغایرت یا عدم مغایرت مصوبات مجلس شورای اسلامی و اساسنامه‌های مصوب دولت با قانون اساسی، اقدام به انجام مطالعات نظری، راهبردی و کاربردی در خصوص موضوعات مختلف حقوق اساسی می‌نماید. این پژوهشکده که از سال ۱۳۷۶ تا اواسط سال ۱۳۹۲ با عنوان «مرکز تحقیقات شورای نگهبان» فعالیت می‌کرد، در سال ۱۳۹۲ با هدف ارائه خدمات پژوهشی بیشتر به شورای نگهبان و جامعه حقوقی کشور، تغییر عنوان و ساختار داد و با عنوان «پژوهشکده شورای نگهبان» فعالیت‌های جدیدی را آغاز کرد. در این مسیر با استفاده از نیروهای جوان و مستعد دانشگاهی و حوزوی، موضوعات مختلف مورد نیاز جامعه‌ی علمی که مرتبط با صلاحیت‌های شورای نگهبان است و نیز نیازهای پژوهشی شورای نگهبان، شناسایی شده و به ترتیب اولویت در دستور کار قرار گرفت که ثمرات آن در قالب مقالات علمی-پژوهشی، گزارش‌های پژوهشی، گزارش‌های کارشناسی و کتاب‌های مختلف به جامعه علمی و شورای نگهبان تقدیم می‌شود.

۸ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران

قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به عنوان میثاق ملی و پایه ثبات سیاسی و حقوقی کشور همواره کانون توجه پژوهشکده شورای نگهبان بوده و این پژوهشکده طرح‌های بسیاری در این زمینه در دست اجرا دارد. تهیه و تنظیم نسخه‌ای متقن و پیراسته از قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران ضرورتی بود که پس از بررسی نسخه‌های منتشرشده از قانون اساسی و مشاهده اشکالات آنها در دستور کار محققان گروه تدوین پژوهشکده قرار گرفت.

در تهیه این نسخه از قانون اساسی، متنی مصوب مجلس بررسی نهایی قانون اساسی در سال ۱۳۵۸ که به امضای هیئت رئیسه و اکثریت اعضای آن مجلس رسیده، متن اصول بازنگری شده در شورای بازنگری قانون اساسی در سال ۱۳۶۸، پیشینه تصویب اصول در جلسات مجلس بررسی نهایی، متن منتشرشده در روزنامه رسمی کشور و نیز نسخه‌های منتشرشده از سوی نهادهای مختلف از جمله معاونت حقوقی و امور مجلس ریاست جمهوری مورد توجه و استفاده بوده و تلاش شده تا ویراستی بی غلط از بنیادی‌ترین قانون کشور به علاقه‌مندان ارائه شود.

شایسته است در اینجا از زحمات تهیه‌کنندگان این اثر صمیمانه تشکر کرده و از خداوند منان برای آنها توفیق روزافزون طلب نماییم. به یقین اگر همکاری نام‌برندگان و همچنین کوشش عوامل اجرایی از جمله مسئول انتشارات، ویراستار، صفحه‌آرا و همه عزیزانی که در آماده‌سازی این کتاب سهیم‌اند نبود، امروز شاهد به ثمر نشستن این تلاش علمی نبودیم. از همه ایشان سپاسگزاریم و امیدواریم قرین صحت و توفیق باشند.

از آنجا که هیچ دستاورد بشری از جمله این تلاش علمی از خطا و اشکال مصون نیست، از همه صاحب‌نظران و اندیشمندان می‌خواهیم از ارائه نظرات صائب خویش در جهت ارتقای کیفیت این اثر و سایر فعالیت‌های پژوهشکده دریغ نوزند.

و من الله التوفیق و علیه التکلان

پژوهشکده شورای نگهبان

پاییز ۱۳۹۸